

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ**

7.2.2026

A1. Το κείμενο αναφέρεται στην ομαδικότητα και τη συνεργασία. Οι αρετές αυτές ικανοποιούν την ανάγκη των νέων να ανήκουν, να μοιράζονται, να προσφέρουν αλλά και να βρίσκουν συμπαράσταση. Ο κοινός αγώνας μέσα στην ομάδα μετριάζει τον εγωισμό, ενώ σταδιακά οικοδομεί ισχυρούς φιλικούς δεσμούς. Ακόμα, οι νέοι συμφιλώνονται με τον εαυτό τους, αποκτούν αυτοπεποίθηση και νιώθουν ικανοποίηση λόγω της ομαδικής προσπάθειας. Τελικά, η ομαδικότητα και η συνεργασία καλλιεργούν την αποδοχή του διαφορετικού, εξασφαλίζουν αρμονικές σχέσεις και αποτελούν εμπειρίες που ακολουθούν τους νέους σε όλη τους τη ζωή.

B1. 1β, 2α, 3γ, 4γ, 5β.

B2. α) Ο συντάκτης αναπτύσσει την παράγραφο με τη μέθοδο της αιτιολόγησης. Στο χωρίο «Στη ρευστή κοινωνική πραγματικότητα... μαζί με άλλους» εξηγεί γιατί η μοναξιά είναι γέννημα της εποχής μας. Η ανασφάλεια και η βία που κυριαρχούν, ο ατομικισμός, η αλλοτρίωση του ανθρώπου που ζει στις πόλεις είναι ορισμένοι από τους παράγοντες που εξηγούν τους λόγους για τους οποίους η μοναξιά είναι γέννημα της εποχής μας. Έτσι, ο συντάκτης επιδιώκει να πείσει τους αναγνώστες για τους παράγοντες που ερμηνεύουν τη μοναξιά που βιώνουν οι άνθρωποι σήμερα.

B2. β) Ο τίτλος του Κειμένου 2 έχει επικοινωνιακό χαρακτήρα. Ο συντάκτης χαρακτηρίζει τη μοναξιά ως επιδημία («...η μοναξιά η νέα επιδημία»), αξιοποιώντας τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας. Έτσι, κάνει τον λόγο του ζωηρό και παραστατικό, ελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη και δίνει έμφαση στη μοναξιά που κυριαρχεί στην εποχή μας, όπως η επιδημία κυριεύει τον πληθυσμό σε περίπτωση κάποιας ασθένειας. Με τον τρόπο αυτό, ο συντάκτης ευαισθητοποιεί και προβληματίζει τον αναγνώστη για το ζήτημα της μοναξιάς που κυριαρχεί στην εποχή μας.

Ακόμα, ο τίτλος έχει τη μορφή ερώτησης: «Είναι η μοναξιά η νέα επιδημία της εποχής;», που εξασφαλίζει επικοινωνιακό αποτέλεσμα στο ύφος, κάνει τον λόγο άμεσο και παραστατικό και δημιουργεί κλίμα διαλόγου ανάμεσα στον συντάκτη και τον αναγνώστη. Ο συντάκτης προβληματίζεται αν η μοναξιά είναι η νέα επιδημία της εποχής μας και καλεί τον αναγνώστη να προβληματιστεί το ίδιο για το ζήτημα αυτό. Καθώς η ερώτηση βρίσκεται στον τίτλο του κειμένου, προετοιμάζει νοηματικά τον αναγνώστη για το ζήτημα που εξετάζεται στο κείμενο και τον εισάγει στο θέμα. Η ερώτηση ελκύει το ενδιαφέρον του, ώστε να διαβάσει το κείμενο και να απαντηθεί τελικά το ερώτημα αν η μοναξιά είναι η νέα επιδημία της εποχής.

B3. α) Στο τέλος της πρώτης παραγράφου του Κειμένου 2: «Κάτι κάνω λάθος στις σχέσεις μου με τους άλλους. Δεν αντλώ ικανοποίηση μέσα από τις κοινωνικές μου επαφές, δεν νιώθω γεμάτος» ο συντάκτης κάνει χρήση του ευθέως λόγου. Με την επιλογή αυτή, το ύφος του κειμένου γίνεται παραστατικό, ζωηρό, το κείμενο αποκτά θεατρικότητα και το ενδιαφέρον του αναγνώστη ελκύεται. Στον ευθύ λόγο εξασφαλίζεται η βιωματικότητα και οι σκέψεις των ανθρώπων που είναι μόνοι μεταφέρονται με ακρίβεια, με αποτέλεσμα να διατηρείται πιστά το περιεχόμενό τους. Επομένως, το χωρίο που φιλοξενεί ευθύ λόγο στηρίζει τη θέση του συντάκτη που προηγείται στην παράγραφο, ώστε να μας πείσει ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι στην εποχή μας ζουν μόνοι και ότι τα ποσοστά των ανθρώπων που υποφέρουν από μοναξιά έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

B3. β) Η λειτουργία των διαρθρωτικών λέξεων:

Οντως: Η λέξη εκφράζει **επιβεβαίωση** και δίνει **έμφαση** στο γεγονός ότι πράγματι η μοναξιά είναι μεγάλο πρόβλημα της εποχής μας, καθώς σήμερα οι άνθρωποι είμαστε πιο απομονωμένοι από ποτέ.

Βέβαια: Η λέξη εκφράζει **αντίθεση** ανάμεσα στα νοήματα της 2^{ης} και της 3^{ης} παραγράφου. Στη 2^η παράγραφο σημειώνεται ότι η μοναξιά είναι γέννημα της εποχής μας λόγω της ρευστής κοινωνικής πραγματικότητας, της ανασφάλειας, της βίας και του ατομικισμού, ενώ αντίθετα στην 3^η παράγραφο με τη λέξη «βέβαια» εκφράζεται μια αντίθετη οπτική, καθώς κάποιοι άνθρωποι απολαμβάνουν τη μοναξιά τους με τη μορφή της μοναχικότητας. Αυτοί, δεν αναζητούν απαραίτητα τους άλλους, αλλά μπορούν να μένουν μόνοι και να αναπτύσσουν δραστηριότητες που τους ευχαριστούν.

Η: Η λέξη εκφράζει **διάζευξη**. Το χωρίο της παραγράφου αναφέρεται σε εκείνους που απολαμβάνουν τη μοναξιά τους με τη μορφή της μοναχικότητας και που είτε αναπτύσσουν δραστηριότητες, διαβάζουν, ονειροπολούν, ακούν μουσική είτε δεν κάνουν τίποτα. Το διαζευκτικό «ή» εκφράζει τη διάζευξη ανάμεσα στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων και όχι.

Έτσι: Η λέξη εκφράζει **αποτέλεσμα**. Αυτοί που η μοναξιά τους βαραίνει, τους αδειάζει την ψυχή, ως αποτέλεσμα προσπαθούν να ξεφύγουν. Έτσι, εκφράζεται ως αποτέλεσμα ότι επιχειρούν να βρουν διαφυγή σε εφήμερα πράγματα για να μη νιώθουν οδύνη.

Λοιπόν: Η λέξη εκφράζει **συμπέρασμα**. Ο συντάκτης συμπεραίνει ότι ο άνθρωπος βρίσκεται μέσα σε σχέσεις συμβατικές, χάνει την ελευθερία του και αναγκάζεται να «φυλακίσει» μέσα του αυτά που πραγματικά σκέφτεται και αισθάνεται. Εκφράζει, λοιπόν, το συμπέρασμα ότι μέσα σε τέτοιες σχέσεις, είναι λογικό να νιώθει μόνος και κενός.

Γ1. Ποια αγωνία εκφράζει το ποιητικό υποκείμενο στο **Κείμενο 3**; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αξιοποιώντας τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Ποιο είναι για εσάς το νόημα της επικοινωνίας; (150-200 λέξεις)

Η απάντηση περιλαμβάνει περισσότερους από τρεις δείκτες.

Το ποίημα αναφέρεται στην ανάγκη της έκφρασης και τον φόβο της σιωπής. Το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει την αγωνία ότι η σιωπή φθείρει τη σκέψη, ενώ η έκφραση —με κάθε μορφή— είναι αναγκαία για να υπάρξει νόημα, επικοινωνία και ζωή. Όταν οι λέξεις χάνουν τον λειτουργικό τους ρόλο και δεν αποτελούν μέσο επικοινωνίας, «εκλιπαρούν» να αποκτήσουν μορφή με κάθε τρόπο. Αναζητούν την ταυτότητά τους, τον πραγματικό τους ρόλο, το «ειδικό βάρος» που έχουν για την ανθρώπινη ύπαρξη, δηλαδή την έκφραση, την επικοινωνία. Στο ποίημα κυριαρχεί η **προσωποποίηση** «οι λέξεις δεν αντέχουν... εκλιπαρούν... θέλουν να ζήσουν...», που αισθητοποιεί την αγωνία των λέξεων, την ανάγκη τους να υπάρξουν, να ακουστούν, να ζήσουν. Οι λέξεις χρειάζονται την έκφραση, δεν αντέχουν το ανάκουστο, αυτό που δεν εκφράζεται, παρακαλούν τη σκέψη να επιτρέψει να ειπωθούν, να ζήσουν ικανοποιώντας την ανάγκη της επικοινωνίας. Η έντονη ανάγκη των λέξεων να αποτυπωθούν εκφράζεται έντονα και στους στίχους «Έστω σαν πράξη. Έστω σαν γραφή. Ακόμη και σαν νεύμα», όπου η **επανάληψη του «έστω» και οι μικροπερίοδοι στίχοι** αποδίδουν με δραματικότητα την αγωνία των λέξεων να εξωτερικευτούν με οποιοδήποτε τρόπο, την πράξη, τη γραφή, ακόμα και ένα νεύμα, οτιδήποτε μπορεί να επιτρέψει στις λέξεις να υπάρξουν, να ζήσουν, να αποκτήσουν μορφή. Την ίδια αγωνία

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr

εκφράζουν και οι στίχοι «θέλουν να ζήσουν. Θέλουν να βρουν ξανά το βάρος τους, το ειδικό τους βάρος». **Με την υποτακτική που φανερώνει επιθυμία** (και που επαναλαμβάνεται και στους δύο στίχους) το ποιητικό υποκείμενο τονίζει πως οι λέξεις αποκτούν αξία και ουσία, δηλαδή το ειδικό βάρος που έχουν, μόνο όταν εκφέρονται και νοηματοδοτούνται. Η άφωνη σκέψη τις τρομάζει, γιατί σημαίνει εσωτερικό εγκλωβισμό, απουσία επικοινωνίας και τελικά ακύρωση της ύπαρξής τους. Ο τελευταίος στίχος «Τις τρομάζει η άφωνη σκέψη», **απομακρυσμένος** από το υπόλοιπο ποίημα (μορφολογικός δείκτης), τονίζει με ιδιαίτερη έμφαση τον φόβο των λέξεων όταν δεν εκφράζονται, η άφωνη σκέψη που δεν παίρνει μορφή τις τρομάζει.

Η γνώμη μου είναι ότι η επικοινωνία είναι απαραίτητη για να μπορέσω να οικοδομήσω αληθινές σχέσεις με άλλους νέους. Νιώθω την ανάγκη να εκφράζω και να μοιράζομαι σκέψεις, αγωνίες και προβληματισμούς που έχω με τους φίλους μου και να ακούω όσα και εκείνοι έχουν να μοιραστούν μαζί μου. Μόνο τότε, κατά τη γνώμη μου, οι σχέσεις είναι ουσιαστικές και δίνουν νόημα στην έννοια του δεσμού.

Δ1. Στο Κείμενο 1 διατυπώνεται η θέση ότι «Η ομαδικότητα και η συνεργασία είναι εμπειρίες που οι νέοι τις ζουν και τις μαθαίνουν στην πράξη». Σε άρθρο σας στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου σας και αξιοποιώντας δημιουργικά τα Κείμενα 1 και 2:

α) να προτείνετε βιωματικούς τρόπους που μπορούν να καλλιεργήσουν μέσα σας την αρετή της ομαδικότητας και της συνεργασίας και

β) να παρουσιάσετε τα αποτελέσματα που έχει η διαδικασία αυτή στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς σας. (350-400 λέξεις)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΦΩΝΗΣΗ

- Ο μαθητής γράφει ένα άρθρο, που προορίζεται για το ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου. Επομένως, χρειάζεται τίτλο, το ύφος είναι ημιεπίσημο και μπορεί να γίνει χρήση του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου.
- Ο **πρόλογος** μπορεί να αφορά την κοινωνική φύση του ανθρώπου και με αφορμή την παρατήρηση αυτή ο μαθητής να αναφερθεί στην ομαδικότητα και τη συνεργασία, που είναι κοινωνικές αρετές, ώστε να ενημερώσει στη συνέχεια ότι θα προτείνει βιωματικούς τρόπους που μπορούν να καλλιεργήσουν στους νέους την αρετή της ομαδικότητας και της συνεργασίας και τα αποτελέσματα που έχει η διαδικασία αυτή στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους.
- Το **α' ζητούμενο** ζητά «βιωματικούς τρόπους», δηλαδή **δράσεις**, ενέργειες, όχι μόνο του ίδιου του νέου (εντός και εκτός σχολείου), αλλά και οποιουδήποτε άλλου φορέα (πχ οικογένεια/πολιτεία) που μπορεί **βιωματικά** να καλλιεργήσει στο νέο την αρετή της ομαδικότητας και της συνεργασίας.
- Το **β' ζητούμενο** ζητά να παρουσιάσει ο μαθητής **τα αποτελέσματα** που έχει η διαδικασία αυτή, δηλαδή η καλλιέργεια μέσα του της αρετής της ομαδικότητας και της συνεργασίας, στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Επομένως, ζητά τα θετικά αποτελέσματα, τα οφέλη, που θα προσφέρει στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του νέου η διαδικασία αυτή. Τα οφέλη μπορούν να διερευνηθούν σε διάφορους τομείς της προσωπικότητας, όπως στην πνευματική, την ψυχική, την κοινωνικοπολιτική του υπόσταση.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εντός σχολείου:

- Ομαδοσυνεργατική μάθηση στο σχολείο, διάλογος, ερευνητικές εργασίες, πολιτιστικές, εικαστικές, περιβαλλοντικές κτλ.
- Μαθητικά συμβούλια, διάλογος, ενεργός συμμετοχή σε ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του σχολείου.
- Εκδρομές, ταξίδια ψυχαγωγικά, εκπαιδευτικά, επιμορφωτικά κτλ, προγράμματα ανταλλαγής μαθητών, erasmus κτλ.
- Διοργάνωση ημερίδων, παρουσιάσεων, εκδηλώσεις με αφορμή ένα ζήτημα κοινωνικό, πολιτιστικό, περιβαλλοντικό κτλ.
- Εθελοντισμός, ενεργός προσφορά σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που το έχουν ανάγκη, εθελοντική εργασία για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Αθλητισμός.
- Συμμετοχή σε μαθητικά συλλαλητήρια, μαθητικούς αγώνες υπεράσπισης δικαιωμάτων κτλ.

Εκτός σχολείου (Δεν τα γράφουμε δύο φορές, γιατί τα περισσότερα είναι κοινά):

- Διάλογος στην κοινωνική ζωή, με την οικογένεια, τους φίλους + διαδικτυακός διάλογος.
- Εθελοντισμός (βλ. πάνω).
- Συμμετοχή σε δράσεις πολιτιστικές, αθλητικές, κοινωνικές κτλ.
- Αθλητισμός.
- Ενεργός πολιτειότητα, συμμετοχή σε πορείες, συλλαλητήρια υπεράσπισης δικαιωμάτων κτλ.

Οικογένεια: Διάλογος των μελών, συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, ανάθεση υποχρεώσεων/καθηκόντων, κοινός χρόνος για κοινές δράσεις ψυχαγωγίας, εθελοντικές δράσεις της οικογένειας, εγγραφή σε συλλόγους αθλητικούς, πολιτιστικούς κτλ.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

- Η ομαδικότητα και η συνεργασία οδηγούν στην ηθική καλλιέργεια των νέων, που εδραιώνουν μέσα τους αξίες και αρχές ανθρωποκεντρικές. Διδάσκονται τον σεβασμό, την ευγένεια, την υπομονή μέσα στην ομάδα, μαθαίνουν να λαμβάνουν υπόψη τα υπόλοιπα μέλη, να αφουγκράζονται τις ανάγκες και τις επιθυμίες όλων. Καλλιεργούν μέσα τους κοινωνικές δεξιότητες, όπως είναι η συνεργασία, το ομαδικό πνεύμα, η αλληλεπίδραση, μακριά από τον εγωισμό, τον ατομικισμό και την αδιαφορία για την ομάδα, με αποτέλεσμα η ομάδα να λειτουργεί, να δίνει λύσεις, να πετυχαίνει στόχους, να είναι αποτελεσματική.
- Οι νέοι διαμορφώνουν μια δημοκρατική προσωπικότητα, που γνωρίζει τα όρια και σέβεται τους κανόνες της ομάδας. Συμμετέχουν ενεργά, αναλαμβάνουν ρόλους μέσα στην ομάδα, ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους, ενώ δεν παραιτούνται από τα δικαιώματα και τις διεκδικήσεις στα πλαίσια της ομάδας. Γίνονται υπεύθυνοι, μαθαίνουν να είναι συνεπείς στις δεσμεύσεις τους, ωριμάζουν κοινωνικά.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr

- Η ομάδα λειτουργεί και σαν δάσκαλος για τους νέους. Η ανταλλαγή απόψεων στον διάλογο, η δημιουργική αντιπαράθεση ιδεών, η διαφωνία βγάζουν τους νέους από την περιοχή ζώνης άνεσης, τους υποχρεώνουν να σκεφτούν, να προβληματιστούν και να μετακινηθούν ορισμένες φορές από παγιωμένες αντιλήψεις που έχουν. Έτσι, βλέπουν τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες, η σκέψη τους γίνεται ευέλικτη, διαλλακτική, αποφεύγοντας την εμμονική προσκόλληση, τον δογματισμό και τον φανατισμό.
- Η κοινωνικοποίηση στην ομάδα καλλιεργεί στους νέους την ενσυναίσθηση αλλά και την κοινωνική ευθύνη απέναντι στο υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο γενικά. Ο νέος ενηλικιώνεται, αφήνει τη σχολική ζωή και λειτουργεί μέσα στην κοινωνία ως φοιτητής, ως εργαζόμενος και ενεργός πολίτης. Επομένως, η αρμονική του συνύπαρξη μέσα στις διάφορες μικρο-ομάδες με τις οποίες αλληλεπιδρά, μακριά από βίαιες λύσεις, ρατσισμό και προκαταλήψεις εξασφαλίζει τον σεβασμό στις ιδιαιτερότητες, τη διαφορετικότητα και τα προβλήματα, επιτρέπει τον διάλογο και την κατανόηση των αναγκών, ώστε εκείνος να συμβιώνει ειρηνικά και να εργάζεται για την εύρεση αποτελεσματικών λύσεων, με αποτέλεσμα τον περιορισμό των ανισοτήτων, των χασμάτων και των αδικιών, τη συλλογική πρόοδο και ανάπτυξη του κοινωνικού συνόλου.